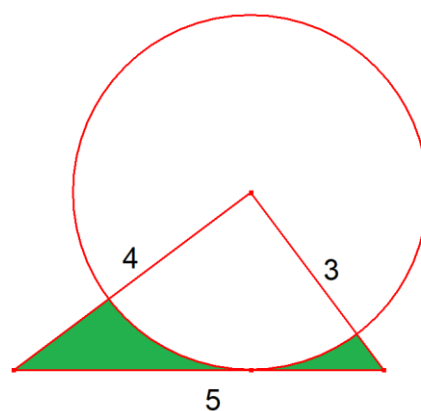

Problemes de Geometria per a l'ESO 238

2371.- Calculeu l'àrea de la regió ombrejada.

Solució:

El triangle és rectangle.

L'àrea ombrejada és igual a l'àrea del triangle menys l'àrea d'un quadrant de cercle de radi \overline{AD} , altura del triangle sobre la hipotenusa.

Els triangles rectangles $\triangle ABC, \triangle DAC$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

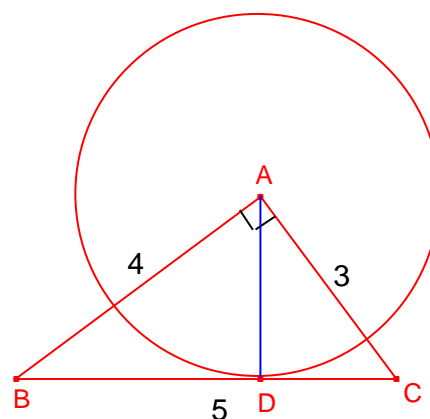
$$\frac{\overline{AD}}{\overline{AB}} = \frac{\overline{AC}}{\overline{BC}}$$

$$\frac{\overline{AD}}{4} = \frac{3}{5}$$

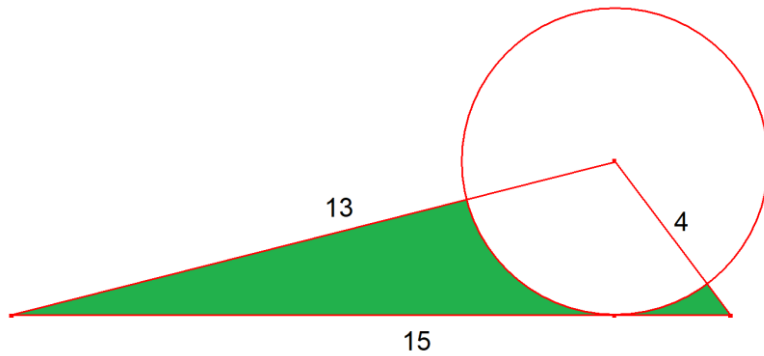
$\overline{AD} = \frac{12}{5}$, radi del cercle.

L'àrea ombrejada és:

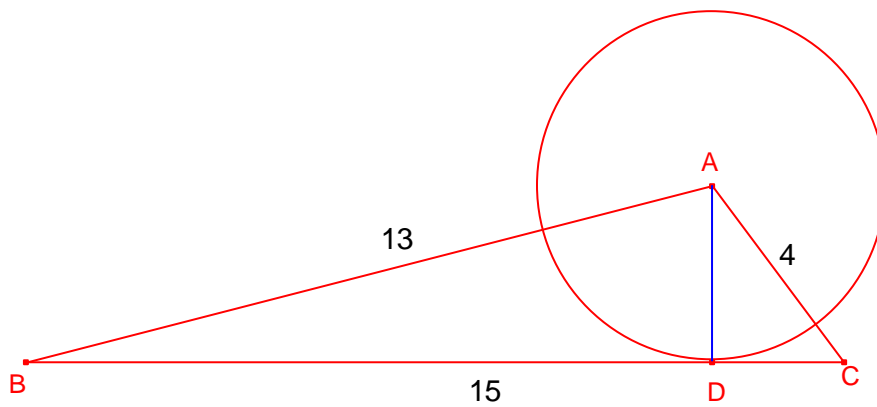
$$S_{ombrejada} = \frac{1}{2} \cdot 4 \cdot 3 - \frac{1}{4} \pi \left(\frac{12}{5} \right)^2 = 6 - \frac{36\pi}{25} \approx 1.4761$$

2372.- Calculeu l'àrea de la regió ombrejada.

Solució:

L'àrea ombrejada és igual a l'àrea del triangle $\triangle ABC$ menys l'àrea d'un sector de cercle d'angle $\angle BAC$ i de radi \overline{AD} , altura del triangle.

Apliquem la fórmula d'Heró per calcular l'àrea del triangle $\triangle ABC$:

$$S_{ABC} = \frac{\sqrt{(15 + 13 + 4)(-15 + 13 + 4)(15 - 13 + 4)(15 + 13 - 4)}}{4} = 24$$

Per calcular l'altura \overline{AD} sobre el costat \overline{BC} apliquem l'àrea:

$$S_{ABC} = \frac{1}{2} \cdot 15 \cdot \overline{AD} = 24$$

$$\overline{AD} = \frac{16}{5}$$

Apliquem el teorema del cosinus per calcular l'angle $\angle BAC$:

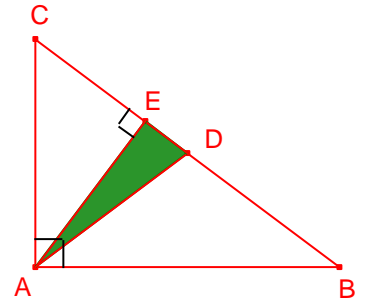
$$15^2 = 13^2 + 4^2 - 2 \cdot 13 \cdot 4 \cdot \cos A$$

$$\cos A = \frac{-5}{13}, A = \arccos \frac{-5}{13} \approx 112^\circ 37' 12''$$

L'àrea ombrejada és:

$$S_{ombrejada} = 24 - \pi \left(\frac{16}{5}\right)^2 \frac{112^\circ 37' 12''}{360^\circ} \approx 13.9362$$

2373.- Siga el triangle rectangle $\triangle ABC$, $A = 90^\circ$, $\overline{AC} = b$, $\overline{AB} = c$, $b \leq c$.
 Siga D el punt mig de la hipotenusa \overline{BC}
 Siga E el peu de l'altura del triangle sobre la hipotenusa.
 Calculeu la proporció entre les àrees dels triangles $\triangle ADE$, $\triangle ABC$.

Solució:

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle ABC$

$$\overline{BC} = \sqrt{b^2 + c^2}$$

$$\overline{CD} = \frac{1}{2}\sqrt{b^2 + c^2}$$

Els triangles rectangles $\triangle EAC$, $\triangle ABC$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{\overline{CE}}{b} = \frac{b}{\sqrt{b^2 + c^2}}$$

$$\overline{CE} = \frac{b^2\sqrt{b^2 + c^2}}{b^2 + c^2}$$

$$\overline{ED} = \overline{CD} - \overline{CE} = \frac{1}{2}\sqrt{b^2 + c^2} - \frac{b^2\sqrt{b^2 + c^2}}{b^2 + c^2} = \frac{\sqrt{b^2 + c^2}(c^2 - b^2)}{2(b^2 + c^2)}$$

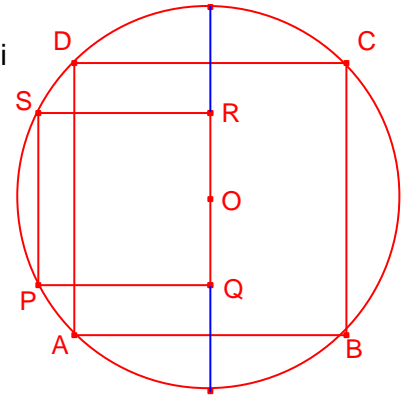
Els triangles $\triangle ADE$, $\triangle ABC$ tenen la mateixa altura \overline{AE} les àrees són proporcionals a les bases:

$$\frac{S_{ADE}}{S_{ABC}} = \frac{\overline{ED}}{\overline{BC}} = \frac{\frac{\sqrt{b^2 + c^2}(c^2 - b^2)}{2(b^2 + c^2)}}{\frac{\sqrt{b^2 + c^2}}{2}} = \frac{c^2 - b^2}{2(b^2 + c^2)}$$

2374.- En una circumferència de radi r s'ha inscrit un quadrat $ABCD$.

El quadrat $PQRS$ té els vèrtexs P, Q sobre la circumferència i els vèrtexs Q, R en un diàmetre

Calculeu la proporció entre les àrees dels dos quadrats.

Solució:

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle isòsceles $\triangle ABC$:

$$\overline{AB} = r\sqrt{2}$$

L'àrea del quadrat $ABCD$ és:

$$S_{ABCD} = 2r^2$$

Siga $\overline{PQ} = c$, costat del quadrat $PQRS$.

$$\overline{OQ} = \frac{1}{2}c, \overline{OP} = r$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle PQO$:

$$r^2 = c^2 + \left(\frac{1}{2}c\right)^2$$

$$c^2 = \frac{4}{5}r^2$$

L'àrea del quadrat $PQRS$ és:

$$S_{PQRS} = c^2 = \frac{4}{5}r^2$$

La proporció entre les àrees dels quadrats $ABCD, PQRS$ és:

$$\frac{S_{ABCD}}{S_{PQRS}} = \frac{2r^2}{\frac{4}{5}r^2} = \frac{5}{2}$$

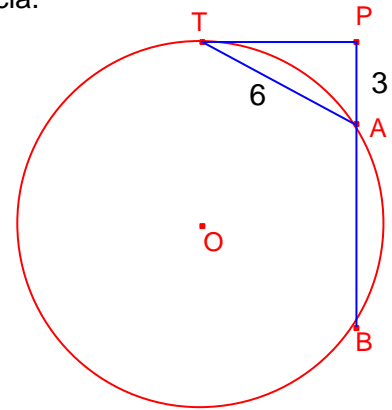
2375.- En la figura el segment \overline{PT} és tangent a la circumferència.

$$\overline{TA} = 6, \overline{PA} = 3$$

La recta AB és perpendicular a la tangent PT en el punt P

Calculeu:

- La mesura del segment \overline{AB}
- El radi de la circumferència.
- La distància de O al segment \overline{AB}

Solució 1:

Siga M el punt mig del segment \overline{AB} .

\overline{OM} és perpendicular al segment \overline{AB} .

En el triangle rectangle $\triangle TPA$, $\overline{TP} = 6$, $\overline{PA} = 3$, aleshores:

$$\angle ATP = 30^\circ, \angle TAP = 60^\circ$$

L'angle $\angle ATP = 30^\circ$ és semiinscrit a la circumferència.

Aleshores,

$$\angle AOT = 2 \cdot 30^\circ = 60^\circ$$

Aleshores, el triangle $\triangle TPA$ és equilàter.

$\overline{OA} = \overline{TA} = 6$, radi de la circumferència.

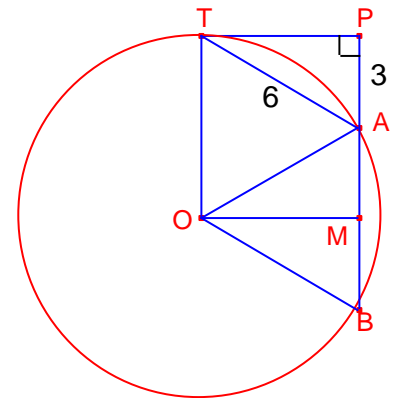
$$\angle OAB = 180^\circ - (\angle TAP + \angle OAB) = 180^\circ - (60^\circ + 60^\circ) = 60^\circ$$

Aleshores, el triangle $\triangle OAB$ és equilàter.

$$\overline{AB} = \overline{OA} = 6.$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle OMA$, la distància de O al segment \overline{AB} és:

$$\overline{OM} = 3\sqrt{3}$$

Solució 2:

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle TPA$:

$$\overline{TP} = 3\sqrt{3}$$

Siga $x = \overline{AB}$.

Aplicant la potència de P respecte de la circumferència:

$$\overline{PA} \cdot \overline{PB} = \overline{PT}^2$$

$$3(3 + x) = (3\sqrt{3})^2$$

Resolent l'equació:

$$x = \overline{AB} = 6$$

Siga M el punt mig del segment \overline{AB} .

\overline{OM} és perpendicular a \overline{OT} per tant, perpendicular a \overline{AB} .

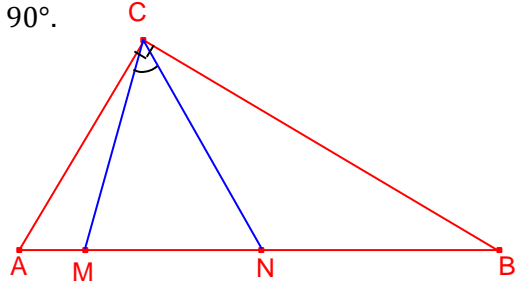
La distància de O al segment \overline{AB} és:

$$\overline{OM} = \overline{PT} = 3\sqrt{3}$$

El radi de la circumferència és:

$$\overline{OT} = \overline{PA} + \overline{AM} = 3 + \frac{1}{2}6 = 6$$

2376.- En la figura, $\triangle ABC$ és un triangle rectangle $C = 90^\circ$.
 $\overline{BM} = \overline{BC}$, $\overline{AN} = \overline{AC}$
Calculeu la mesura de l'angle $\angle MCN$

Solució:

Siga $\angle ABC = \alpha$.

Aleshores, $\angle CAB = 90^\circ - \alpha$

El triangle $\triangle BCM$ és isòsceles, aleshores:

$$\angle CMB = 90^\circ - \frac{\alpha}{2}$$

El triangle $\triangle ACN$ és isòsceles, aleshores:

$$\angle CNA = 45^\circ + \frac{\alpha}{2}$$

$$\angle MCN = 180^\circ - (\angle CMB + \angle CNA) = 45^\circ$$

2377.- Els costats d'un triangle mesuren 5 cm, 5 cm i 6 cm.
 Dibuixem tres tangents a la circumferència inscrita del triangle, paral·leles als costats.
 Calculeu l'àrea de l'hexàgon format quan les tres tangents tallen els costats.
 KöMaL C1596

Solució:

Siga el triangle $\triangle ABC$, $\overline{AC} = \overline{BC} = 5$, $\overline{AB} = 6$.

Siga $KLMNOP$ l'hexàgon format per les tangents i el triangle.

Els triangles $\triangle AKP$, $\triangle BLM$ són iguals.

Siga D el punt mig del costat \overline{AB} .

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle ADE$
 $\overline{CD} = 4$

Siga r el radi de la circumferència inscrita.

Aplicant l'àrea calculem el radi de la circumferència inscrita del triangle:

$$S_{ABC} = \frac{1}{2} \cdot 6 \cdot 4 = \frac{5 + 5 + 6}{2} r = 12$$

Resolent l'equació:

$$r = 3$$

Els triangles $\triangle ABC$, $\triangle ONC$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$S_{ONC} = \left(\frac{\overline{CD}}{\overline{CD} - 2r} \right)^2 \cdot S_{ABC} = \left(\frac{1}{4} \right)^2 \cdot S_{ABC}$$

Siga \overline{AE} altura del triangle $\triangle ABC$

L'àrea del triangle $\triangle ABC$ és:

$$\frac{5 \cdot \overline{AE}}{2} = 12.$$

Resolent l'equació:

$$\overline{AE} = \frac{24}{5}$$

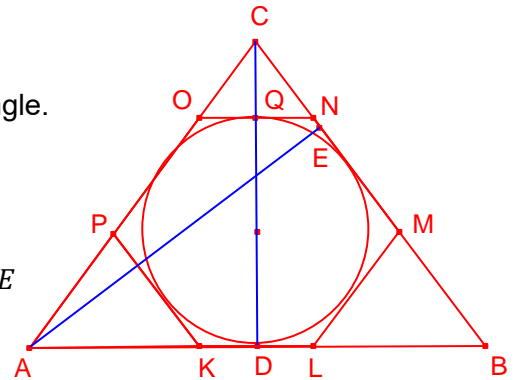
Els triangles $\triangle ABC$, $\triangle AKP$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$S_{AKP} = \left(\frac{\overline{AE}}{\overline{AE} - 2r} \right)^2 \cdot S_{ABC} = \left(\frac{3}{8} \right)^2 \cdot S_{ABC}$$

L'àrea de l'hexàgon és:

$$S_{KLMNOP} = S_{ABC} - (S_{ONC} + 2 \cdot S_{AKP}) = \left(1 - \left(\frac{1}{16} + 2 \cdot \frac{9}{64} \right) \right) S_{ABC} = \frac{21}{32} \cdot 12 = \frac{63}{8} = 7.875 \text{ cm}^2$$

2378.- Siga P un punt interior del quadrat $ABCD$ tal que $\overline{AP} = 1, \overline{BP} = \sqrt{2}, \overline{DP} = 2$.
 Calculeu la mesura de l'angle $\angle APB$
 KöMaL B5087

Solució:

Siga $\overline{AB} = c$ costat del quadrat.

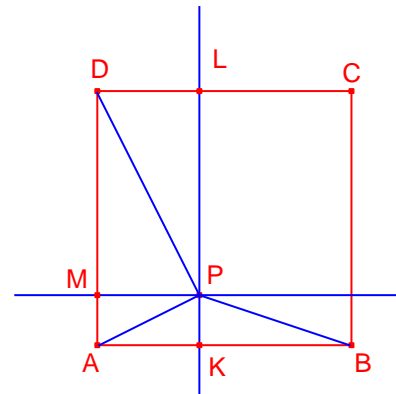
Siga K la projecció de P sobre el costat \overline{AB}

Siga L la projecció de P sobre el costat \overline{CD} .

Siga M la projecció de P sobre el costat \overline{AD}

Siguen $\overline{AK} = \overline{DL} = x, \overline{AM} = \overline{PK} = y$

Aleshores, $\overline{DM} = c - y, \overline{KB} = c - x$

Aplicant el teorema de Pitàgores als triangles rectangles

$\triangle AKP, \triangle DMP, \triangle PKB$:

$$x^2 + y^2 = 1$$

$$x^2 + (c - y)^2 = 4$$

$$y^2 + (c - x)^2 = 2$$

Efectuant $E_2 + E_3$

$$x^2 + (c - y)^2 + y^2 + (c - x)^2 = 6$$

Simplificant:

$$2(x^2 + y^2) + 2c^2 - 2c(x + y) = 6$$

Substituint l'expressió E_1 i simplificant:

$$c^2 - c(x + y) = 2$$

$$x + y = \frac{c^2 - 2}{c} \quad (1)$$

Efectuant $E_2 - E_3$

$$x^2 + (c - y)^2 - (y^2 + (c - x)^2) = 2$$

Simplificant:

$$c(x - y) = 1$$

$$x - y = \frac{1}{c} \quad (2)$$

Sumant les expressions (1) (2) i simplificant:

$$x = \frac{c^2 - 3}{2c} \quad (3)$$

$$y = \frac{c^2 - 1}{2c} \quad (4)$$

Substituint les expressions (3) (4) en E_1

$$\left(\frac{c^2 - 1}{2c}\right)^2 + \left(\frac{c^2 - 3}{2c}\right)^2 = 1$$

Simplificant:

$$c^4 - 6c^2 + 5 = 0$$

Resolent l'equació:

$$c = \sqrt{5}$$

Siga $\alpha = \angle APB$

Aplicant el teorema del cosinus al triangle $\triangle ABP$:

$$(\sqrt{5})^2 = 1^2 + (\sqrt{2})^2 - 2 \cdot 1 \cdot \sqrt{2} \cdot \cos \alpha$$

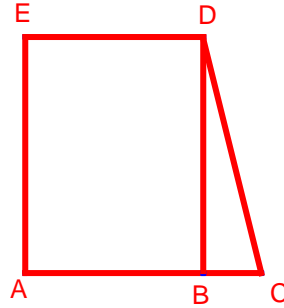
Simplificant:

$$\cos \alpha = -\frac{\sqrt{2}}{2}$$

Aleshores, $\alpha = 135^\circ$

2379.- En la figura, $\overline{AE} = \overline{AC}$, $\overline{AB} = 3 \cdot \overline{BC}$,
El punt B pertany a la recta AC .
 $ABDE$ és un rectangle de perímetre 168 cm .
Calculeu:

- L'àrea del rectangle $ABDE$
- L'àrea de la figura.

Solució:

Siga $\overline{BC} = x$

$\overline{AB} = 3x$, $\overline{AC} = \overline{AE} = 4x$

El perímetre del rectangle $ABDE$ és 168 cm

$$14x = 168$$

Resolent l'equació:

$$x = 12$$

L'àrea del rectangle $ABDE$ és:

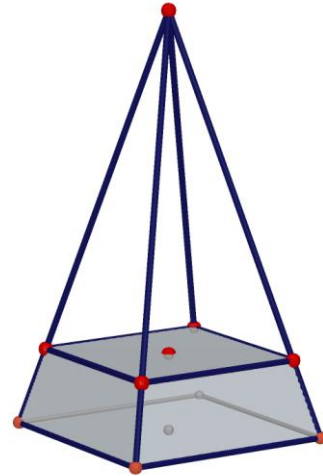
$$S_{ABDE} = 3x \cdot 4x = 1728 \text{ cm}^2$$

L'àrea del trapezi $ACDE$ és:

$$S_{ACDE} = \frac{3x + 4x}{2} \cdot 4x = 2016 \text{ cm}^2$$

2380.- L'altura d'una cara lateral d'una piràmide regular quadrangular és el doble que l'aresta de la base.

Quin percentatge d'aquesta alçada de la piràmide (comptant des de la base hem de tallar amb un plànol paral·lel a la base de manera que l'àrea total de la superfície lateral més el quadrat superior del tronc de piràmide resultant siga igual a la meitat de la superfície lateral de la piràmide original.

Solució

Siga $\overline{AB} = a$ aresta de la base de la piràmide $ABCDV$

Siga $\overline{MV} = 2a$ altura d'una cara lateral.

Siga el tronc de piràmide $ABCDPQRS$.

Siga $\overline{PQ} = b$ aresta de la cara superior del tronc.

Siga O el centre de la base $ABCD$.

Siga K el centre de la base $PQRS$.

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle

rectangle $\triangle VMO$. L'altura de la piràmide és:

$$H = \overline{VM} = \frac{\sqrt{15}}{2}a.$$

L'àrea lateral de la piràmide és:

$$S_L = 4 \cdot \frac{1}{2}a \cdot 2a = 4a^2$$

Siga N el punt mig de l'aresta \overline{PQ}

Les piràmides $ABCDV, PQRSV$ són semblants.

Aleshores,

$$\overline{NV} = 2b$$

L'altura del trapezi $ABQP$ és \overline{MN} .

$$\overline{MN} = 2(a - b)$$

L'àrea del trapezi és:

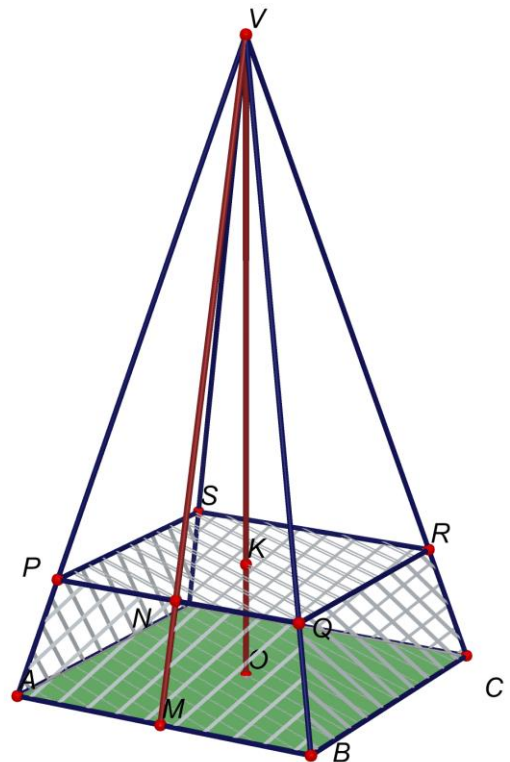
$$S_{ABQP} = \frac{a + b}{2} \cdot 2(a - b)$$

L'àrea de la superfície lateral més el quadrat superior del tronc de piràmide és:

$S_2 = 4(a + b)(a - b) + b^2$ l'àrea total de la superfície lateral més el quadrat superior del tronc de piràmide resultant

$$S_2 = \frac{1}{2}S_L$$

$$4(a + b)(a - b) + b^2 = 2a^2$$

Simplificant:

$$\frac{b}{a} = \sqrt{\frac{2}{3}}$$

Siga $h = \overline{OK}$ altura del tron de piràmide.

Les piràmides $ABCDV, PQRSV$ són semblants.

Aleshores,

$$\frac{b}{a} = \frac{H-h}{H}$$

$$\frac{h}{H} = 1 - \frac{b}{a} = 1 - \sqrt{\frac{2}{3}} \approx 0.1835$$

En de talla la piràmide inicial a un 18.35% de la seua altura.